

Funded by
the European Union

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

The Technical Committee
on Cultural Heritage

Ολοκλήρωση του Τεμένους Hamidiye στα Λεύκαρα

Λευκωσία, 27 Μαρτίου 2024 — Η Τεχνική Επιτροπή για την Πολιτιστική Κληρονομιά (ΤΕΠΚ) έχει ολοκληρώσει τις εργασίες συντήρησης στο Τέμενος Hamidiye στα Λεύκαρα, στο πλαίσιο του προγράμματος «Υποστήριξη μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς μεγάλης σημασίας για την Κύπρο», ένα έργο που χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και υλοποιείται από το Πρόγραμμα Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών (UNDP).

Το γεγονός αυτό επισφραγίστηκε με μια εκδήλωση στην οποία συμμετείχαν οι Συμπρόεδροι της ΤΕΠΚ και Μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής, εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του UNDP, της διπλωματικής κοινότητας, της τεχνικής ομάδας και πολίτες.

Ο Marcin Brauhoff Αναπληρωτής Επικεφαλής Μονάδας της ΓΔ Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δήλωσε ότι “η ΕΕ αναγνωρίζει τον καθοριστικό ρόλο που διαδραματίζει η πολιτιστική κληρονομιά στην προώθηση της ειρήνης και της δημοκρατίας, προάγοντας την ανεκτικότητα, τον διάλογο χωρίς διακρίσεις και την αμοιβαία κατανόηση. Αυτό είναι ιδιαίτερα επίκαιρο σε σχέση με την Κύπρο, όπου η αποκατάσταση και η συντήρηση αυτών των μνημείων αποτελεί εργαλείο συμφιλίωσης και κοινωνικής συνοχής που φέρνει τις κοινότητες και πάλι κοντά, όπως συμβαίνει εδώ σήμερα.”

Ο κ. Philippe Baudin, Ανώτερος Υπεύθυνος Πολιτικών Υποθέσεων της Αποστολής Καλών Υπηρεσιών του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ/Κύπρος, δήλωσε ότι “Το σημερινό επίτευγμα δεν θα συμβάλει μόνο στην περαιτέρω εδραίωση των Λευκάρων ως σημαντική τοποθεσία για τον τουρισμό πολιτιστικής κληρονομιάς. Στέλνει επίσης ένα αισθητό και θετικό μήνυμα στο υπόλοιπο νησί και πέραν αυτού”, προσθέτοντας ότι “Πράγματι, η αποκατάσταση πλήθους μνημείων από την Τεχνική Επιτροπή για την Πολιτιστική Κληρονομιά (ΤΕΠΚ) συμβάλλει σε μεγάλο βαθμό στη δημιουργία ενός κλίματος εμπιστοσύνης και ενός πνεύματος ειρηνικότητας σε όλο το νησί. Επίσης, το έργο της ΤΕΠΚ δεν πραγματοποιείται αυτόνομα: αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του έργου που επιτελούν και οι 12 Τεχνικές Επιτροπές που έχουν συσταθεί από τους Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους ηγέτες και εργάζονται ενεργά υπό την αιγίδα της Αποστολής Καλών Υπηρεσιών του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ.”

“Η επιτυχής ολοκλήρωση των εργασιών συντήρησης του τεμένους Hamidiye στα Λεύκαρα σηματοδοτεί μια κομβική στιγμή στην στοχευμένη αποστολή μας να διαφυλάξουμε την ανεκτίμητη πολιτιστική κληρονομιά της Κύπρου. Τιμώντας αυτό το επίτευγμα, υπογραμμίζουμε τη θεμελιώδη σημασία της τήρησης των βασικών αρχών των Ηνωμένων Εθνών”, δήλωσε ο Jakhongir Khaydarov, Επικεφαλής του UNDP Κύπρου, προσθέτοντας ότι “επαναβεβαιώνουμε την ακλόνητη δέσμευσή μας για την προώθηση της πολιτιστικής διατήρησης ως απαραίτητου πυλώνα της βιώσιμης ανάπτυξης, της προαγωγής της διαρκούς ειρήνης και της διασφάλισης της σταθερότητας για τις επόμενες γενιές, τόσο στην Κύπρο όσο και σε ολόκληρο τον κόσμο.”

Ο κ. Σώτος Κτώρης, Ελληνοκύπριος Εκπρόσωπος της Τεχνικής Επιτροπής για την Πολιτιστική Κληρονομιά δήλωσε ότι “Η ολοκλήρωση των εργασιών συντήρησης στο τέμενος Hamidiye στα Λεύκαρα, τονίζει τη δέσμευση της Τεχνικής Επιτροπής για την Πολιτιστική Κληρονομιά να προστατεύσει και να διαφυλάξει την πολιτιστική κληρονομιά του νησιού, διασφαλίζοντας τη διατήρηση μνημείων από όλες τις κοινότητες. Επισημαίνει την ισχυρή πεποίθησή μας ότι κάθε μνημείο, ανεξάρτητα από την προέλευσή του, συνυφαίνεται στον ιστό της κοινής μας κληρονομιάς,

Funded by
the European Union

The Technical Committee
on Cultural Heritage

υπερβαίνοντας τις κοινοτικές και πολιτιστικές διαιρέσεις. Τονίζει την πεποίθησή μας ότι τα μνημεία δεν πρέπει να θεωρούνται σύμβολα διενέξεων και εχθρότητας, αλλά μαρτυρία του κοινού μας παρελθόντος και της κοινής μας κληρονομιάς, ως παρακαταθήκη που ανήκει σε όλους τους κατοίκους αυτού του νησιού.”

Ο κ. Ali Tunçay, Τουρκοκύπριος εκπρόσωπος της Τεχνικής Επιτροπής για την Πολιτιστική Κληρονομιά, δήλωσε ότι οι κοινές προσπάθειες των Τουρκοκυπρίων και των Ελληνοκυπρίων εμπειρογνομόνων για την αποκατάσταση του τεμένους Hamidiye στα Λεύκαρα και άλλων κοινών μνημείων σε όλο το νησί είναι μια ισχυρή απόδειξη των δυνατοτήτων αναμόρφωσης που προσφέρει η συνεργασία προς αμοιβαίο όφελος τόσο των Τουρκοκυπρίων όσο και των Ελληνοκυπρίων. Σε ένα νησί και σε μια περιοχή όπου οι ιστορικές αφηγήσεις ήταν συχνά φορτισμένες με εντάσεις και δεινά, αυτή η κοινή προσπάθεια όχι μόνο δίνει νέα πνοή στα μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, αλλά και προάγει την εμπιστοσύνη, την κατανόηση και την αυτοπεποίθηση μεταξύ Τουρκοκυπρίων και Ελληνοκυπρίων. Επιπλέον, αυτή η κοινή προσπάθεια δεν αποκαθιστά μόνο τις υλικές κατασκευές, αλλά σπέρνει σπόρους καλής θέλησης και αμοιβαίου σεβασμού που ξεπερνούν τις πέτρες των μνημείων.

Με την ολοκλήρωση της τελετής φυτεύτηκαν δέντρα για να σηματοδοτήσουν την αποπεράτωση του τεμένους Hamidiye.

Το Τέμενος «Hamidiye» στα Λεύκαρα, που χρονολογείται από την πρώιμη εποχή της Οθωμανικής περιόδου στην Κύπρο, έχει ιστορική και αρχιτεκτονική σημασία. Ιστορικά στοιχεία αναφέρουν ότι το αρχικό τέμενος ανεγέρθηκε μεταξύ του 1835 και του 1883. Στη συνέχεια, κατεδαφίστηκε μετά το 1897, ανοίγοντας το δρόμο για την κατασκευή του σημερινού κτίσματος. Ο οκταγωνικός μιναρές αποτελεί σύγχρονη προσθήκη. Αντιπροσωπεύοντας τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ενός κυπριακού παραδοσιακού αρχιτεκτονικού ύφους, το τέμενος διαθέτει κλειστή αυλή που περιβάλλεται από χαμηλό τοίχο, ο οποίος πλαισιώνεται από μεταλλική περίφραξη. Ο χώρος προσευχής, που κάποτε διέθετε δύο καμάρες, χρησιμεύει ως κεντρικός χώρος λατρείας, με στέγη που υποστηρίζεται από δύο εκτεταμένες καμάρες. Το εντυπωσιακό μέγεθος του τεμένους και η επιβλητική αίθουσα προσευχής υπογραμμίζουν τον σχεδιασμό του για σκοπούς κοινοτικής λατρείας.

Οι εκτεταμένες προσπάθειες συντήρησης που αναλήφθηκαν στο τέμενος Hamidiye περιέλαβαν διάφορες καίριες παρεμβάσεις, εξασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη δομική ακεραιότητα, την ταυτότητα και την πολιτιστική σημασία του τεμένους.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο κύριος χρηματοδότης του έργου της Τεχνικής Επιτροπής Πολιτιστικής Κληρονομιάς (περίπου το 72% του προϋπολογισμού της). Από το 2011, η ΕΕ έχει χορηγήσει 27,5 εκατομμύρια ευρώ στην ΤΕΠΚ, η οποία έχει αποκαταστήσει, συντηρήσει ή προστατεύσει φυσικώς περισσότερους από 150 χώρους πολιτιστικής κληρονομιάς σε ολόκληρη την Κύπρο. Η ΤΕΠΚ λαμβάνει επί του παρόντος 2,5 εκατομμύρια ευρώ ετησίως από την ΕΕ ως ενίσχυση.